

Bij het afscheid van Martine van As
6 januari 2017

Het was Bieke van Aggelen, ons toenmalige hoofd Marketing sales, die het meteen zag. Martine solliciteerde zonder de juiste papieren voor een functie op marketing. Bieke verkoos haar boven beter gekwalificeerde kandidaten omdat ze in die blauwe ogen de sprankeling zag van een volkomen oorspronkelijke, eigenzinnige en buitengewoon creatieve geest.

Van dat hoofd van Martine, die gedachten die bijna altijd een kant op gingen die je niet verwachtte, zijn we eerst bij Contact en de laatste jaren bij AtlasContact veel gaan houden.

Martine moest, eigenzinnig als ze was, in haar eerste jaren veel leren. Zo was het soms best moeilijk om te begrijpen dat schrijvers zelf ook wel eens een gedachte ontwikkelden over hoe hun boek het best verkocht kon worden. Want waar wij altijd vriendelijk 'eigenzinnig' zeggen, bedoelen we natuurlijk stronteigenwijs. Martine is dat van het begin af aan geweest en altijd gebleven. Zodanig dat ze soms een paar dagen of zelfs weken zo over haar collega's heen bulldozerde, dat ik me verplicht voelde met haar te praten. Dat duurde dan meestal ongeveer een minuut omdat ze vaak zelf al had bedacht wat er aan de hand was en wat ze eraan ging doen. Daarna werd het gesprek meteen weer een wilde ideeënuitswisseling.

Ze leerde zo snel dat die schrijvers die ze eerst nog wel eens over het hoofd dreigde te zien, later zelfs hun twitteraccount aan haar toevertrouwden. Ze bedacht de Club van Echte Lezers, de groep fanatieke lezers die wij al in het aller vroegste stadium bij onze boeken betrekken. We hebben in de uitgeverij, waar u straks zult komen, veel van haar werk tentoongesteld, zodat u ziet wat ze maakte. We leerden dagelijks van haar. En dus vergaf je haar alles. Dat ze zichzelf ook verraste en wilde blijven verrassen bleek me toen ik een keer, nadat ze met een nieuw opvallend kapsel op het werk verscheen, vroeg hoe ze er eigenlijk zélf uitzag. 'Ach', zei ze, 'jezelf zijn, dat lijkt me zó verschrikkelijk saai'. Toch was ze meer zichzelf dan menig ander.

Ik zal nooit vergeten hoe gelukkig ze was toen ze, minder dan een jaar geleden, puur op haar eigen kwaliteit, de functie kreeg die ze zo graag wilde: pr en marketing van onze vertaalde literatuur. Martine zweefde. Ze zweefde zo dat collega's die nog niets wisten van haar benoeming, vroegen wat er in hemelsnaam met Martine aan de hand was.

Afgelopen september stuurde ze me een sms-je waarin ze zei: 'Het is vandaag zes jaar geleden dat ik bij Contact werd aangenomen. Een wonderbaarlijke kans waarvoor ik nog iedere dag dankbaar ben.' Maar wij zijn het die dankbaar moeten zijn voor iedere dag dat we met Martine hebben mogen werken. Dankbaar voor dat ontembare enthousiasme, die inzet, die betrokkenheid en vooral voor dat onvergelijkbare hoofd. Om die dankbaarheid gestalte te geven gaan wij dit voorjaar, samen met Marc en de familie, een appelboom voor haar planten in de tuin van de uitgeverij. Dag Martine, dank je wel.